

Obvietats sobre «l'escriptor del mes»

Escric aquestes ratlles el dia després de la visita gironina d'Emili Teixidor. No tinc a mà el «Diari de Girona», però veig que el «Punt», amb un criteri professional indiscutible, només li dedica l'espai que reserva a algunes activitats socio-culturals de compromís: Foto i peu llarg que resumeix sumàriament el que la foto vol representar. Ahir —mentre Emili Teixidor parlava davant els alumnes del Vicens Vives i els de la Normal, recorria llibreries, saludava llibreters i conferenciava davant un públic respectuós i escàs a la Casa de Cultura— Ava Gardner ascendia a l'Olimp en cos i ànima i Dàmaso Alonso ocupava la seva butaca al Parnàs. Les pàgines de cultura dels diaris i els mitjans àudio-visuals tenien feina més urgent i segurament apassionant que la de col·laborar a la lenta promoció dels escriptors catalans vius.

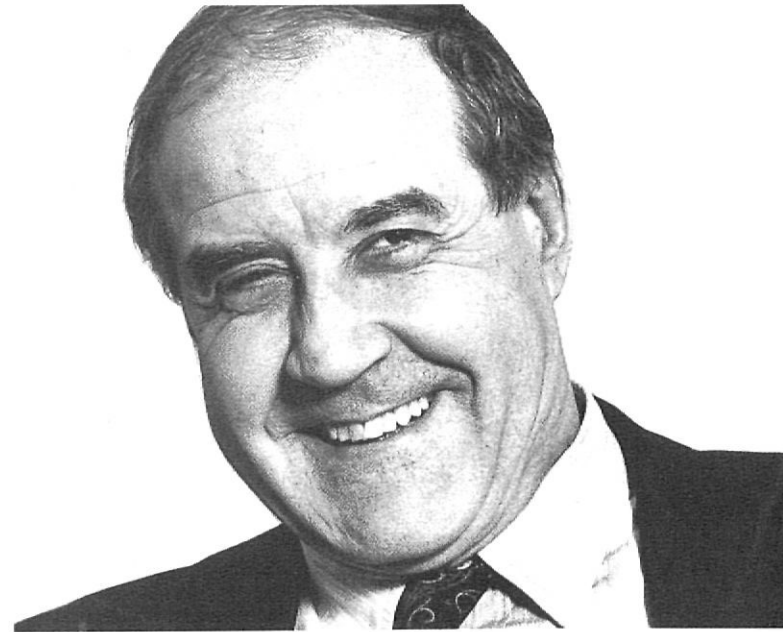
D'aquesta meua entrada no cal deduir-ne una crítica a la iniciativa de l'«Escriptor del mes». Em sembla un noble propòsit, aquest de promocionar els escriptors catalans, i aplaudiré tot el que vagi en aquesta direcció. Però és evident que no només aquesta sinó totes les iniciatives (publicitàries, econòmiques, culturals o lúdiques) que es plantegen en forma de cicle acaben avorrint a causa de la seva pròpia redundància. Vull dir que, si bé Tísner i Montserrat Roig van obtenir una rebuda que si no va ser espectacular es pot considerar positiva, amb Teixidor la cosa ja no ha anat tan bé i tinc la impressió que d'aquí a un any, si el cicle continua, el món cultural haurà assumit amb tanta naturalitat aquesta iniciativa que només tindrà eco quan la protagonitzi un escriptor àmpliament reconegut o polèmic —per exemple estic segur (i quan surti aquest escrit el lector ja ho podrà confirmar) que Josep M. Espinàs, escriptor que serà del mes de febrer, tindrà allà on vagi molta més repercussió que no ha obtingut Emili Teixidor.

De manera, doncs, que la pega

bàsica d'aquesta iniciativa és que sempre es repeteix; que ha estat conformada, d'entrada com una rutina i que totes les rutines cansen, sobretot en aquest nostre present multiinformat i complexíssim. Altrament, és clar que els autèntics beneficiats són els escriptors que ja tenen una relativa popularitat (en les lletres catalanes la popularitat és sempre un concepte relatiu) perquè la reforcen amb un suplement publicitari intensiu; els desconeguts o semidesconeguts potser aconseguiran fer menys petit el seu cercle de lectors i augmentar les vendes i, doncs, els guanys per dret d'autor (i això sempre és bo per poc que sigui) però sembla evident que no trencaran el mur que els separa d'un públic general que, a més de llegir poquíssim, encara té mandra o por de llegir en català.

Dit això, voldria deixar clar que potser esperem massa de les iniciatives públiques (la Institució de les Lletres catalanes, que és la que estimula aquesta iniciativa, és una institució subvencionada per la Generalitat): resoldre els dèficits de la llengua catalana escrita és més que un treball hercúli: té a veure no només amb la problemàtica normalització lingüística (que és el nostre gran problema) sinó amb allò que els periodistes anomenen «crisi de la galàxia Guttenberg», això és: la malaltia de la lletra impresa produïda per l'omnipotència dels mitjans de comunicació àudio-visuals en les societats occidentals i pel semi-analfabetisme que s'esdevé, en aquestes mateixes societats, com a conseqüència de la massificació i la degradació de l'ensenyament.

Però tot plegat, el més interessant d'aquesta iniciativa no són els resultats concrets que se'n puguin materialitzar, sinó el fet que les institucions públiques (Generalitat, Cases de Cultura, Centres d'ensenyament) i les empreses privades (llibreters, editors, autors) treballin en comú: un dels problemes que s'afegeixen a la lamentable situació de la nostra cultura és la falta de coordinació no ja entre institucions de diferent color

polític sinó entre els departaments d'una mateixa institució i, no cal dir, entre institucions públiques i corporacions privades. Celebro, en la mesura que trenca aquesta dinàmica nefasta, la iniciativa de «L'escriptor del mes». Si només complís la humil però digníssima funció de demostrar que és possible la coordinació d'esforços en l'àmbit cultural, faria el gran servei d'esmatxar una evidència. La cultura massa sovint fa el paper de bonic objecte —una mica caret— per a la decoració de la casa política. No cal ficar-s'hi: això passa arreu. Ara bé, si els poders rivals, els polítics, els buròcrates culturals, els negociants i els consumidors de cultura anessin una mica coordinats, podrien no només embellir el piset propi: també el pati comú estaria una mica més arregladet.

ANTONI PUIGVERD

Espinàs, Tisner, Roig i Teixidor (d'esquerra a dreta i de dalt a baix), primers beneficiats amb el suplement publicitari d'una iniciativa pública.